

Bruxelles, 27.2.2026
COM(2026) 96 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU ȘI PARLAMENTUL EUROPEAN

**Al doilea raport bienal privind punerea în aplicare a
Abordării globale a cercetării și inovării 2023 – 2025**

1. INTRODUCERE

Comunicarea „Abordarea globală a cercetării și a inovării (C&I)”¹ a fost adoptată în mai 2021, într-un moment în care lumea era considerabil diferită de cea de astăzi. Cu toate acestea, obiectivele și principiile sale generale rămân valabile, cum ar fi apărarea și promovarea valorilor fundamentale ale C&I, acționarea în vederea asigurării unor condiții de concurență echitabile și a reciprocității în cooperarea internațională în domeniul C&I, abordarea în comun a provocărilor globale, cum ar fi schimbările climatice, pierderea biodiversității și crizele sanitare mondiale, precum și adoptarea unei abordări nuanțate și modulate în ceea ce privește cooperarea cu țările și regiunile din afara UE.

Cooperarea internațională în domeniul C&I sporește excelența și competitivitatea, oferă acces la expertiză internațională prin mobilitate și cooperare, dezvoltă soluții la provocările globale și promovează standarde științifice și tehnice comune, reducând astfel barierele comerciale și sporind accesul la piețele potențiale. De asemenea, consolidează capitalul politic și diplomatic și contribuie la obiectivele geopolitice ale UE. Promovarea sa este consacrată la articolul 180 litera (b) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

UE trebuie să fie mai fermă în urmărirea intereselor sale strategice într-o epocă a rivalităților geostrategice, consolidându-și în același timp cooperarea cu partenerii care împărtășesc aceeași viziune². Prin urmare, punerea în aplicare a abordării globale trebuie să țină seama atât de noile realități geopolitice, cât și de evoluțiile revoluționare din domeniul științei și tehnologiei. Primul raport bienal de punere în aplicare, adoptat în 2023, a răspuns acestor realități, de exemplu prin evidențierea sprijinului acordat de UE Ucrainei ca urmare a invaziei ilegale pe scară largă de către Rusia.

În ultimii doi ani, UE a luat măsuri ferme pentru a răspunde acestor provocări prin adoptarea unor inițiative-cheie menite să asigure că UE rămâne în avangarda inovării și că sistemul său de C&I rămâne atât deschis, cât și sigur³. UE este și va continua să fie gardianul multilateralismului, al unei ordini internaționale bazate pe norme și al elaborării de politici bazate pe dovezi – elemente esențiale în lumea de astăzi pentru apărarea principiilor fundamentale ale democrației, inclusiv a unor societăți democratice mai rezistente și mai puternice. Întrucât principiile și valorile pe care le reprezintă UE sunt amenințate tot mai mult la nivel mondial, UE trebuie să apere mai mult ca niciodată libertatea academică și libertatea cercetării științifice, precum și diversitatea, echitatea și incluziunea. Aceasta include promovarea egalității și a nediscriminării femeilor, precum și a altor grupuri expuse unui risc crescut de discriminare, precum și asigurarea participării lor depline și efective la sistemele

¹ COM(2021) 252 final.

² https://commission.europa.eu/document/download/833e082a-0c39-4bc6-a119-e0760ebc7360_en?filename=mission-letter-zaharieva.pdf

³ Printre exemple se numără Strategia europeană pentru securitate economică [JOIN(2023) 20 final], Recomandarea Consiliului privind consolidarea securității cercetării [C/2024/3510], Comunicarea comună „Consolidarea securității economice a UE” [JOIN(2025) 977 final], O Busolă pentru competitivitatea UE [COM(2025) 30 final], Strategia UE privind start-upurile și întreprinderile în fază de extindere [SWD(2025) 138 final], Strategia europeană privind infrastructurile de cercetare și tehnologie [COM(2025) 497 final/2], O strategie europeană pentru inteligența artificială în știință [COM(2025) 724 final], Pactul pentru o industrie curată [COM(2025) 85 final] și inițiativa „Alegeți Europa” (https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe_en).

de C&I. Aceste valori nu sunt doar o obligație morală, ci și unele dintre cele mai puternice atuuri ale UE în competiția globală pentru talente.

Prezentul raport oferă o imagine de ansamblu a activității Comisiei în ceea ce privește punerea în aplicare a abordării globale a C&I, precum și a concluziilor aferente ale Consiliului⁴ de la publicarea primului raport bienal de punere în aplicare în 2023⁵. Scopul său este de a oferi o imagine de ansamblu a modului în care UE răspunde noilor provocări și cerințe în domeniul C&I într-un peisaj internațional din ce în ce mai competitiv și mai volatil, apărându-și astfel interesele strategice.

2. REAFIRMAREA ANGAJAMENTULUI UE FAȚĂ DE DESCHIDEREA INTERNAȚIONALĂ ȘI VALORILE FUNDAMENTALE ÎN DOMENIUL CERCETĂRII ȘI AL INOVĂRII

Împreună cu parteneri din întreaga lume, UE a pus în aplicare Dialogul multilateral privind principiile și valorile cooperării internaționale în domeniul C&I, care a condus la aprobarea Declarației de la Bruxelles în cadrul unei conferințe ministeriale internaționale în februarie 2024. Comisia a sugerat inițierea următoarei etape a dialogului, prin extinderea sferei geografice și tematice a acestuia. De asemenea, Comisia lucrează la un cadru european pentru diplomația științifică, prezentând un raport cu recomandări ale experților elaborate în comun de oameni de știință și diplomați. Odată cu asocierea Noii Zeelande, a Canadei, a Regatului Unit, a Republicii Coreea, a Elveției și a Egiptului la programul Orizont Europa, UE a continuat cu succes să creeze legături puternice în domeniul C&I cu parteneri-cheie din străinătate.

2.1 Principii și valori în cooperarea internațională în domeniul C&I

În urma lansării Dialogului multilateral privind principiile și valorile cooperării internaționale în domeniul C&I, în iulie 2022, Comisia a inițiat discuții cu partenerii săi globali pentru a aborda aspecte legate de excelența în cercetare, valorificarea cunoștințelor, securitatea cercetării și parteneriatele echitabile în domeniul C&I cu țările cu venituri mici și medii. Acest demers a culminat cu o conferință ministerială internațională organizată sub președinția belgiană a Consiliului UE în februarie 2024, care a aprobat o declarație ministerială privind principiile și valorile cooperării internaționale în domeniul C&I, cunoscută sub denumirea de Declarația de la Bruxelles⁶.

⁴ 12301/21 RECH 425.

⁵ De exemplu, *Much More Than A Market* („Mult mai mult decât o piață”) (raportul Letta), *The Future of European Competitiveness* („Viitorul competitivității europene”) (raportul Draghi), *Un nivel mai mare de siguranță împreună – Consolidarea disponibilității și pregătirii în domeniul apărării civile și militare a Europei* (raportul Niinistö), *Align, Act, Accelerate* („Aliniere, acțiune, accelerare”) (raportul Heitor).

⁶ A se vedea https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/94d6bb42-1fe7-478c-b6b4-d0be4dfb0204_en?filename=brussels-ministerial-statement-2024-02.pdf. Republica Turcia a aprobat declarația ministerială fără anexă.

În urma solicitării din Concluziile Consiliului privind abordarea globală a cercetării și a inovării de a elabora o agendă europeană a diplomației prin știință⁷ și a discuțiilor ulterioare din cadrul Consiliului Competitivitate din iulie 2023, Comisia a însărcinat un grup de oameni de știință și diplomați să prezinte recomandări specifice pentru un viitor cadru european pentru diplomația științifică⁸. Recomandările elaborate de cei 130 de experți în diplomația științifică, care propun instrumente strategice, operaționale și de facilitare necesare pentru a sprijini poziția de lider a Europei în diplomația științifică, au fost publicate în februarie 2025 într-un raport al experților⁹. O etapă importantă în acest proces a fost prima Conferință europeană privind diplomația științifică din decembrie 2023, care a permis comunității diplomației științifice europene să reflecteze asupra unei abordări strategice¹⁰.

Comisia a sprijinit organizarea de ateliere și discuții tematice, inclusiv pe tema diplomației științifice în regiunea mediteraneeană și a gestionării transfrontaliere a apelor Nilului, pentru a demonstra valoarea diplomației științifice în acțiune. În octombrie 2025, a fost organizat primul dialog UA-UE privind diplomația științifică, care a condus la recunoașterea diplomației științifice ca o nouă direcție în cadrul dialogului politic la nivel înalt privind știința, tehnologia și inovarea dintre Uniunea Africană și Uniunea Europeană. În plus, Comisia a sprijinit Alianța UE pentru diplomația științifică¹¹, care reunește instituții de vârf în acest domeniu.

În aprilie 2024, UE a semnat Declarația ministerială a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind politicile transformatoare în domeniul științei, tehnologiei și inovării pentru un viitor sustenabil și favorabil incluziunii, consolidând principiile și valorile comune în cooperarea internațională în domeniul C&I, inclusiv reciprocitatea, transparența, responsabilitatea și beneficiile reciproce¹². UE coprezidează Grupul de lucru al G7 privind știința deschisă, contribuind la alinierea și colaborarea internațională în ceea ce privește elaborarea și punerea în aplicare a politicii în domeniul științei deschise. UE și statele sale membre au oferit, de asemenea, sprijin cercetătorilor expuși riscurilor, în special prin intermediul proiectului SAFE¹³.

În conformitate cu Rezoluția Parlamentului European din 17 ianuarie 2024, Comisia a lansat un studiu specific pentru a furniza o bază de dovezi pentru o propunere legislativă privind promovarea și protejarea libertății de cercetare științifică în UE, publicată în octombrie 2025¹⁴. Comisia a promovat la nivel internațional Codul european de conduită pentru integritate în cercetare¹⁵ și Codul global de conduită pentru parteneriate de cercetare

⁷ 12301/21 RECH 425.

⁸ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/launch-eu-science-diplomacy-working-groups-results-call-expressions-interest-published-2023-12-06_en

⁹ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/0841de12-0dd2-4459-b59c-050943c04acd_en

¹⁰ <https://eu-science-diplomacy.service-facility.eu/>

¹¹ <https://www.science-diplomacy.eu/>

¹² <https://legalinstruments.oecd.org/en/instruments/OECD-LEGAL-0501>.

¹³ <https://saferesearchers.eu/>

¹⁴ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0ad627da-a7ed-11f0-a7c5-01aa75ed71a1/language-en>

¹⁵ <https://allea.org/code-of-conduct/>

echitabile¹⁶, a continuat să organizeze Forumul Consiliului Național de Etică (NEC) de două ori pe an și a participat activ la inițiativa „Voluntari în cercetare și etică” (VolREthics)¹⁷. Punerea în aplicare a criteriului de eligibilitate al Planului privind egalitatea de gen (PEG) în cadrul programului Orizont Europa¹⁸ a reprezentat un pas important în promovarea egalității de gen în domeniul C&I, inclusiv la nivel internațional.

2.2. Dimensiunea internațională a programului Orizont Europa

Participarea la programul-cadru prin asociere este cea mai apropiată formă de cooperare în domeniul C&I cu țările din afara UE. În iulie 2023, Noua Zeelandă a devenit prima țară din afara vecinătății UE care s-a asociat la programul Orizont Europa, urmată de Regatul Unit și Canada în 2024 și de Republica Coreea, Elveția și Egipt în 2025. În plus, au fost încheiate negocierile de asociere cu Japonia și au fost inițiate discuții preliminare cu Australia.

Pilonul I al programului Orizont Europa se remarcă prin dimensiunea sa internațională, 8,7 % dintre participanți provenind din țări neasociate din afara UE, procent urmat de pilonul II (5,5 %), pilonul III (2,5 %) și, în cele din urmă, de acțiunile de extindere a participării și de consolidare a Spațiului european de cercetare (WIDERA) (2,4 %). Țările asociate găzduiesc 11,8 % dintre participanții la pilonul I, 9,7 % dintre participanții la pilonul II, 7,8 % dintre participanții la pilonul III și 14,8 % dintre participanții la acțiunile WIDERA¹⁹.

Acțiunile Marie Skłodowska-Curie (MSCA), cea mai internațională componentă a programului Orizont Europa, sunt esențiale pentru stabilirea de parteneriate internaționale în domeniul C&I. Dintre cercetătorii selectați în cadrul burselor MSCA, 46 % proveneau din afara UE, și anume 37 % din țări din afara UE neasociate și 9 % din țări asociate. MSCA reprezintă aproximativ 50 % din participarea totală a organizațiilor din țări din afara UE neasociate la programul Orizont Europa. Pentru multe țări, peste 50 % din totalul participării la proiectele din cadrul programului Orizont Europa se realizează prin intermediul MSCA. În mai 2025, a fost lansată o nouă acțiune de coordonare și sprijin pentru consolidarea cooperării internaționale și a participării globale la MSCA²⁰.

Pentru a valorifica rolul acestora ca noduri de cooperare internațională în domeniul C&I, UE a continuat să finanțeze accesul transnațional la infrastructurile de cercetare, inclusiv la cele gestionate de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei²¹, inclusiv pentru utilizatorii din țări din afara UE neasociate. De asemenea, UE promovează accesul internațional în cadrul Grupului G7 al înalților funcționari privind infrastructurile globale de cercetare²². În 2024, Comisia a aprobat Declarația de la Brisbane²³, încurajând toate părțile interesate din domeniul infrastructurii de cercetare să își intensifice colaborarea în cadrul infrastructurilor internaționale de cercetare pentru a aborda provocările globale. În septembrie 2025, Comisia

¹⁶ <https://www.globalcodeofconduct.org/>

¹⁷ <https://www.inserm.fr/en/ethics/volrethics/>

¹⁸ Pus în aplicare începând cu cererile de propuneri cu termene-limită începând din 2022.

¹⁹ Cifre conform tabloului de bord al programului Orizont Europa din 2.7.2025.

²⁰ Cooperarea la nivel mondial în cadrul acțiunilor Marie Skłodowska-Curie: Consolidarea politicilor și promovarea strategică (<https://msca-glopol.eu/>)

²¹ https://joint-research-centre.ec.europa.eu/tools-and-laboratories/open-access-jrc-research-infrastructures_en

²² <https://www.gsogri.org/>

²³ <https://icri2024.au/about-icri/brisbane-statement/>

a adoptat o strategie europeană pentru infrastructurile de cercetare și tehnologie, care include acțiuni de consolidare a dimensiunii internaționale a acestora.

3. REECHILIBRAREA ABORDĂRII GLOBALE A UE ÎN DOMENIUL C&I: CĂTRE CONDIȚII DE CONCURENȚĂ ECHITABILE ȘI RECIPROCITATE

Pentru a menține cooperarea internațională în domeniul C&I deschisă și sigură, în 2024, UE a adoptat o recomandare a Consiliului privind consolidarea securității cercetării cu scopul de a crea condiții de concurență echitabile în Spațiul european de cercetare. UE a luat măsuri ferme pentru a-și spori reziliența la ingerințele și constrângerile străine prin efectuarea de evaluări ale tehnologiilor critice, prin promovarea investițiilor în C&I în aceste domenii, prin restricționarea accesului la programul Orizont Europa atunci când este strict necesar și prin instituirea de noi parteneriate strategice.

Cercetătorii sunt din ce în ce mai expuși riscurilor de securitate atunci când cooperează la nivel internațional, domeniul C&I european confruntându-se cu ingerințe străine și cu manipularea informațiilor, precum și cu potențialul de utilizare abuzivă în moduri care pot afecta securitatea UE sau pot încălca valorile și drepturile fundamentale ale UE. Prin recomandarea Consiliului privind consolidarea securității cercetării²⁴, adoptată în mai 2024, UE dispune în prezent de o bază solidă pentru abordarea riscurilor de securitate legate de cooperarea internațională în domeniul C&I. Prin această recomandare, care se referă nu numai la Comisie și la statele membre, ci și la finanțatorii publici ai cercetării și la universități, UE a elaborat, pentru prima dată, o definiție comună a riscurilor în materie de securitate a cercetării, împreună cu o abordare comună a evaluării riscurilor în cercetare. În octombrie 2025, Comisia a organizat prima conferință emblematică europeană privind securitatea cercetării pentru a facilita schimbul de bune practici.

Activitatea privind securitatea cercetării face parte dintr-un efort mai amplu de îmbunătățire a securității economice a UE²⁵. În special, securitatea cercetării ar trebui să contribuie la prevenirea scurgerilor de tehnologie, și anume transferul nedorit de cunoștințe și tehnologii critice prin intermediul cooperării academice internaționale, menținând în același timp abordarea UE în ceea ce privește libertatea academică și libertatea cercetării științifice.

O parte esențială a acestei activități implică evaluarea riscurilor legate de anumite tehnologii generice sau critice, cum ar fi inteligența artificială (IA), biotehnologia, semiconductorii avansați și tehnologiile cuantice, un proces desfășurat cu implicarea statelor membre și a altor părți interesate. Deși aceste evaluări privind domeniile tehnologice critice depășesc politica privind C&I, rezultatele acestei activități vor modela, de asemenea, cooperarea internațională în domeniul C&I în anii următori. Comisia colaborează cu țări care împărtășesc aceeași viziune în ceea ce privește securitatea economică, promovând propriile capacități ale UE în

²⁴ C/2024/3510.

²⁵ A se vedea JOIN(2023) 20 final și JOIN(2025) 977 final.

materie de tehnologii critice și instituind diverse garanții pentru a proteja UE împotriva unei eventuale utilizări abuzive a acestora.

În ianuarie 2024, Comisia a publicat o Carte albă privind opțiunile de consolidare a sprijinului pentru cercetarea și dezvoltarea care implică tehnologii cu potențial de dublă utilizare²⁶. De atunci, mai multe documente strategice au oferit contribuții suplimentare la procesul de reflecție privind cercetarea și dezvoltarea cu dublă utilizare, având în vedere riscurile cooperării internaționale în domeniul C&I, în funcție de raționamentul cercetării și de potențialul dublei utilizări²⁷.

De asemenea, Comisia a luat măsuri suplimentare pentru a asigura securitatea cercetării în cadrul programului Orizont Europa, prin limitarea participării, în mod excepțional, a entităților din statele membre și din anumite țări din afara UE în domeniul tehnologiilor cuantice, al tehnologiilor rețelor de comunicații bazate pe IA, al bateriilor, al spațiului și al materiilor prime critice²⁸. În programul de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024, articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul de instituire a programului Orizont Europa a fost aplicat unui număr de 33 de teme²⁹, în timp ce în programul de lucru pentru 2025, a fost aplicat unui număr total de 37 de teme. Alte măsuri în vigoare sunt, de exemplu, obligațiile suplimentare privind exploatarea rezultatelor cercetării și dreptul Comisiei de a se opune transferului de proprietate intelectuală către țări din afara UE și care nu sunt asociate la program³⁰.

Comisia a decis, de asemenea, să restricționeze accesul la cercetarea apropiată de piață pentru țările din afara UE neasociate, în cazul în care s-a considerat că nu au fost instituite condițiile-cadru care să asigure condiții de concurență echitabile în ceea ce privește cooperarea în domeniul C&I³¹. În conformitate cu Comunicarea din iunie 2023 privind punerea în aplicare a setului de instrumente pentru securitatea cibernetică a rețelor 5G³², entitățile evaluate ca fiind furnizori cu grad mare de risc de echipamente de rețea de comunicații nu participă la acțiuni legate de dezvoltarea tehnologiilor de rețea de comunicații.

²⁶ COM(2024) 27 final.

²⁷ A se vedea https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/new-publications-dual-use-provide-strategic-input-future-eu-ri-policies-2025-06-25_en

²⁸ Articolul 22 alineatul (5) din Regulamentul de instituire a programului Orizont Europa prevede posibilitatea de limitare a participării la entități juridice stabilite în statele membre sau în anumite țări asociate sau în alte țări din afara UE, astfel cum sunt specificate în programul de lucru, pentru a proteja activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea UE. Restricțiile pot fi aplicate, de asemenea, entităților stabilite în țări care sunt eligibile, dar care sunt controlate direct sau indirect de către o țară neeligibilă sau de către o entitate stabilită într-o țară neeligibilă.

²⁹ Inclusiv modificările aprobate în 2024. În plus, întreprinderea comună pentru calculul european de înaltă performanță (EuroHPC) a aplicat articolul 22 alineatul (5) în cadrul unei acțiuni din programul său de lucru pentru 2023.

³⁰ Articolele 39 și 40 din Regulamentul de instituire a programului Orizont Europa.

³¹ În cazul în care acest lucru este oportun și justificat, articolul 22 alineatul (6) din Regulamentul de instituire a programului Orizont Europa permite introducerea unor criterii de eligibilitate suplimentare pentru a ține seama de cerințele de politică specifice sau de natura și obiectivele acțiunii în cauză.

³² C(2023) 4049 final.

4. PUNEREA ÎN COMUN A EFORTURILOR GLOBALE PENTRU A ABORDA ÎMPREUNĂ PROVOCĂRILE GLOBALE

În ceea ce privește tranziția verde, Comisia a sprijinit dezvoltarea unei platforme internaționale pentru sustenabilitatea oceanelor (IPOS), a continuat să sprijine Alianța pentru cercetarea Oceanului Atlantic (AORA) și a adoptat o nouă foaie de parcurs comună cu Comisia Oceanografică Interguvernamentală a UNESCO. De asemenea, a participat la conducerea misiunii privind hidrogenul curat și a misiunii privind tranzițiile urbane din cadrul Misiunii inovare și a sprijinit platformele de cunoaștere privind creșterea verde, continuând, în același timp, să se implice la nivel internațional, inclusiv în inițiativa G20 privind bioeconomia.

În domeniul tranziției digitale, Comisia a avansat parteneriatele digitale cu parteneri mondiali în domenii precum IA, informatica cuantică și conectivitatea. De asemenea, a sprijinit activități în domeniul sănătății la nivel mondial, inclusiv prin intermediul celui de al treilea program al Parteneriatului dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind studiile clinice (EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial”). În sfârșit, Comisia promovează activitățile de inovare la nivel internațional prin intermediul Consiliului European pentru Inovare (CEI) și al Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT), precum și prin valorificarea cunoștințelor.

4.1. Direcționarea eforturilor globale către o tranziție verde justă

Investițiile în C&I prin intermediul programului Orizont Europa contribuie la punerea în aplicare a Acordului de la Paris, a Cadrului mondial pentru biodiversitate de la Kunming-Montreal și a altor acorduri internaționale. Această investiție a modelat, de asemenea, agendele și a contribuit la activitatea mai multor organizații din cadrul interfeței interfața știință și politici³³. Importanța implicării UE trebuie privită, de asemenea, din perspectiva schimbărilor fundamentale în abordarea Statelor Unite ale Americii (SUA) în ceea ce privește schimbările climatice, problemele de mediu și rolul științei în elaborarea politicilor.

Comunicare comună cu privire la agenda UE privind guvernanța internațională a oceanelor³⁴ a subliniat necesitatea de a dobândi cunoștințe considerabile privind oceanele pentru a sprijini gestionarea sustenabilă. Conform constatărilor unui studiu de fezabilitate din 2023, cunoștințele sunt fragmentate și adesea inadecvate pentru luarea de decizii în regim de urgență³⁵. Ca răspuns, Comisia urmărește activitatea de instituire a Platformei internaționale

³³ Inclusiv Grupul pentru observarea Pământului (GEO), Grupul interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice (IPBES), Comitetul internațional pentru gestionarea sustenabilă a resurselor (IRP) și alte inițiative, cum ar fi Parteneriatul global pentru sol.

³⁴ JOIN(2022) 28 final.

³⁵ Comisia Europeană: Direcția Generală Afaceri Maritime și Pescuit, *Seascope assessment – Feasibility study for the establishment of an Intergovernmental Panel for Ocean Sustainability (IPOS)* [Evaluarea peisajului marin – Studiu de fezabilitate pentru înființarea unui grup interguvernamental pentru sustenabilitatea oceanelor (IPOS)], Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2771/903406>

pentru sustenabilitatea oceanelor (IPOS) ca nou mecanism catalitic de informare a factorilor de decizie publici și privați cu privire la utilizarea și protecția sustenabilă a oceanelor.

Comisia a condus punerea în aplicare a declarației din 2022 a Alianței pentru cercetarea Oceanului Atlantic (AORA) pentru a sprijini cooperarea în domeniul cercetării oceanice în Oceanul Atlantic. Cinci noi parteneri (Regatul Unit, Norvegia, Islanda, Senegal și Ghana) s-au alăturat AORA, activitatea acesteia axându-se pe creșterea rezilienței comunităților costiere, pe coordonarea observării oceanelor și pe îmbunătățirea modelării.

În cadrul Conferinței ONU privind oceanele din 2025, Comisia a anunțat o inițiativă de observare a oceanelor, subliniind importanța Sistemului global de observare a oceanelor și angajamentul Comisiei. Comisia Europeană și Comisia Oceanografică Interguvernamentală a UNESCO (IOC-UNESCO) au adoptat o foaie de parcurs comună pentru a consolida cooperarea privind Deceniul științelor oceanului pentru dezvoltare durabilă al Organizației Națiunilor Unite 2021-2030, aliniind astfel eforturile UE și ale UNESCO³⁶.

În 2023, Comisia Europeană, în parteneriat cu Comisia Uniunii Africane, a înființat un Grup strategic Africa-Europa pentru oceane, condus de Fundația Africa-Europa cu finanțare din partea UE, pentru a promova cooperarea științifică între cele două continente în chestiuni legate de oceane.

În cadrul „Misiunii inovare 2.0”³⁷, Comisia Europeană a promovat accelerarea tranziției către o energie curată, în conformitate cu Pactul verde european. Prin conducerea în comun a misiunii sale „Hidrogen curat”³⁸, Comisia stimulează cooperarea internațională în domeniul C&I pentru a sprijini dezvoltarea unui lanț valoric mondial al hidrogenului curat. Începând din 2024, misiunea a identificat 101 proiecte privind văile de hidrogen la nivelul UE și la nivel mondial³⁹ în 38 de țări, având obiectivul de a facilita realizarea unor văi de hidrogen integrate la scară largă până în 2030.

În cadrul misiunii „Tranziții urbane”⁴⁰ și pe baza misiunii europene „Orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei”, Comisia conduce în comun activitatea unei cohorte de orașe ambițioase din întreaga lume în scopul consolidării viziunii lor privind zero emisii nete și al accelerării punerii acestora în aplicare. Începând din 2023, această cohortă a crescut la 117 orașe din 47 de țări, cu sprijin acordat în cadrul unui program City2City lansat în noiembrie 2025.

În cadrul strategiei „Global Gateway”⁴¹, UE a ajutat țările partenere să acceseze date privind mediul prin inițiative menite să consolideze interfața dintre știință și politică, inclusiv Programul de gestionare a biodiversității și a zonelor protejate (BIOPAMA) și Parteneriatul pentru cunoștințe privind creșterea verde. De asemenea, Comisia a creat o platformă

³⁶ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/document/download/2e5f29fb-cb0c-4d0d-8840-97ce0ee9730c_en?filename=ec_rtd_roadmap-cooperation-un-decade-ocean-science.pdf

³⁷ Misiunea inovare este un forum internațional important care reunește țări responsabile pentru 90 % din finanțarea publică pentru inovare în domeniul energiei.

³⁸ <https://mission-innovation.net/missions/hydrogen/>

³⁹ <https://h2v.eu/>

⁴⁰ <https://urbantransitionsmission.org/>

⁴¹ JOIN(2021) 30 final.

internațională de gestionare a cunoștințelor pentru a face schimb de informații cu privire la standarde, orientări și oportunități de finanțare în cadrul inițiativei „noul Bauhaus european”⁴².

4.2. Promovarea tranziției digitale

În iunie 2025, Comisia a adoptat Strategia digitală internațională pentru UE, care stabilește viziunea UE pentru consolidarea cooperării sale digitale internaționale⁴³. Această strategie se axează pe stimularea competitivității europene, pe promovarea unei agende digitale pentru securitatea Europei și a partenerilor săi și pe conturarea guvernantei și a standardelor digitale la nivel mondial.

Au fost instituite parteneriate digitale cu Japonia, Republica Coreea, Singapore și Canada⁴⁴. Ele se axează pe eforturile de colaborare pentru promovarea tehnologiilor-cheie, cum ar fi IA, semiconductorii, calculul de înaltă performanță, informatica cuantică, rețelele 5G/6G, guvernanta datelor, standardizarea și platformele online.

Începând din mai 2023, Consiliul UE-India pentru comerț și tehnologie a pus bazele cooperării în domenii-cheie, inclusiv în ceea ce privește semiconductorii, infrastructura publică digitală, competențele digitale, IA, calculul de înaltă performanță și standardizarea în domeniul IT și al telecomunicațiilor. Consiliul UE-SUA pentru comerț și tehnologie a înregistrat progrese semnificative de la crearea sa în 2021, obținând rezultate concrete în domeniul IA, al tehnologiilor cuantice, al standardizării, al semiconductoarelor, al platformelor online și al tehnologiei 6G.

Alianța digitală UE-America Latină și zona Caraibilor (ALC)⁴⁵ este un cadru de cooperare biregională de pionierat. Proiectul UE-ALC privind un parteneriat strategic pentru punerea în aplicare a dialogurilor digitale în cadrul cooperării în domeniul C&I (SPIDER) se axează pe adoptarea unei abordări incluzive și centrate pe factorul uman a transformării digitale în domenii care pot beneficia de interconectivitatea de mare capacitate oferită de infrastructura privind Construirea legăturii dintre Europa și America Latină (*Building the Europe Link to Latin America – BELLA*)⁴⁶. Inițiativa privind cablul BELLA a fost sprijinită de rețeaua europeană GÉANT⁴⁷, care conectează comunitățile de cercetare și educație din peste 110 țări din întreaga lume prin intermediul parteneriatelor sale, utilizând propriile rețele securizate de fibră optică pentru a conecta furnizorii de date din sistemul mondial de cercetare. În octombrie 2025, a fost lansată rețeaua de calcul de înaltă performanță UE-ALC. Prin conectarea supercalculatoarelor din UE și ALC prin intermediul BELLA, oamenii de știință din ambele regiuni vor colabora pentru a efectua simulări, a analiza volumele mari de date și a testa modele de prelucrare de vârf pentru a aborda provocările globale urgente, de la modelarea climatică și descoperirea de medicamente la inteligența artificială.

⁴² <https://knowledge-management.new-european-bauhaus.europa.eu/>

⁴³ JOIN(2025) 140 final.

⁴⁴ <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/policies/partnerships>

⁴⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1598

⁴⁶ https://international-partnerships.ec.europa.eu/policies/programming/programmes/bella-building-europe-link-latin-america_en

⁴⁷ https://network.geant.org/international_connectivity/

Pornind de la succesul cablului BELLA dintre Europa și America Latină, se preconizează că EurAfrica Gateway Cable va oferi un sistem rezilient de cabluri submarine de-a lungul coastei africane a Oceanului Atlantic, consolidând și mai mult conectivitatea în regiune.

4.3. Consolidarea cooperării în domeniul sănătății mondiale

Strategia UE în domeniul sănătății la nivel mondial⁴⁸ a fost aprobată de Consiliul European în ianuarie 2024⁴⁹. Aceasta identifică C&I drept factori-cheie pentru o sănătate mai bună, sisteme de sănătate mai solide și o acoperire universală a serviciilor de sănătate, alături de digitalizare și forță de muncă calificată.

Comisia a înregistrat progrese semnificative în ceea ce privește pregătirea pentru pandemii de la începutul pandemiei de COVID-19, combinând capacitatea de răspuns imediat cu investițiile în pregătirea pe termen lung. Prin investirea a 1,28 miliarde EUR în peste 121 de acțiuni în cercetare și dezvoltare în perioada 2022-2025, Comisia a accelerat dezvoltarea și testarea mijloacelor medicale de contracarare, consolidând, de asemenea, reziliența UE la viitoarele pandemii.

Comisia și-a intensificat coordonarea finanțatorilor cercetării în domeniul sănătății la nivel mondial, de exemplu prin participarea în calitate de copreședinte al Colaborării la nivel mondial în materie de cercetare pentru pregătire în eventualitatea apariției unor boli infecțioase (GloPID-R)⁵⁰ și prin sprijinirea Alianței globale pentru boli cronice (GACD)⁵¹. De asemenea, Comisia a sprijinit pregătirile pentru noi parteneriate, inclusiv pentru Alianța europeană pentru cercetarea bolilor rare (ERDERA)⁵².

Întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” este a treia versiune a Parteneriatului dintre țările europene și cele în curs de dezvoltare privind studiile clinice⁵³. În cursul anului 2024, aceasta a finanțat 74 de proiecte de cercetare în domeniul sănătății la nivel mondial, cu un buget total de 254 de milioane EUR. Ca răspuns la epidemia de variola maimuței din 2024 din Republica Democratică Congo (RDC), întreprinderea comună EDCTP3 „Sănătatea la nivel mondial” și-a activat mecanismul de finanțare de urgență și a lansat o cerere de propuneri de urgență, în urma căreia au fost finanțate 9 proiecte în valoare totală de 12,1 milioane EUR, acoperind studii de fază 2, 3 și 4 privind profilaxia pre- și postexpunere a vaccinurilor împotriva variolei maimuței, precum și strategii de supraveghere și studii epidemiologice.

De asemenea, Comisia sprijină cercetarea în domeniul sănătății la nivel mondial prin colaborarea cu Organizația Mondială a Sănătății (OMS) și cu Parteneriatul mondial pentru cercetare și dezvoltare în domeniul antibioticelor (GARDP), oferind finanțare în valoare de 28 de milioane EUR (2022-2027) pentru a accelera dezvoltarea de tratamente pentru infecțiile bacteriene rezistente și pentru a actualiza listele de agenți patogeni prioritari rezistenți la

⁴⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_22_7153

⁴⁹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/01/29/eu-global-health-strategy-council-approves-conclusions/>

⁵⁰ www.glopid-r.org

⁵¹ www.gacd.org

⁵² <https://erdera.org/>

⁵³ <https://www.globalhealth-edctp3.eu/>

antimicrobiene. Din această finanțare, 1 milion EUR a fost alocat pentru a sprijini inițiativa comună SECURE⁵⁴ a OMS și GARDP, care vizează extinderea accesului global la antibiotice esențiale pentru tratarea infecțiilor bacteriene rezistente. Comisia a sprijinit dezvoltarea de medicamente împotriva tuberculozei la copii și a unui nou vaccin împotriva tuberculozei în cadrul programului de lucru EU4Health pentru 2023.

Comisia a încheiat un acord de contribuție cu OMS pentru Planul său de acțiune în materie de C&D pentru epidemii, cu un buget de 7,42 milioane EUR, pentru a sprijini dezvoltarea unor vaccinuri și tratamente sigure și eficiente împotriva filovirusurilor (inclusiv Ebola și Marburg), precum și acțiuni interepidemice de pregătire pentru viitoare epidemii. Această activitate de pregătire a permis punerea rapidă în aplicare a unor studii clinice terapeutice și privind vaccinurile, în special în timpul epidemiei de Ebola din Uganda din 2025.

În sfârșit, Comisia și-a menținut angajamentul privind schimbul și accesul liber prin intermediul Coaliției mondiale pentru date biologice, contribuind la asigurarea sustenabilității resurselor globale de date biologice.

4.4. Promovarea inovării

UE s-a angajat să se poziționeze ca destinație atractivă pentru start-upuri, investitori și întreprinderi din țări din afara UE care caută soluții inovatoare și proiecte de tip *venture client*. Acesta este unul dintre domeniile emblematice ale noii agende europene de inovare și ale Strategiei privind start-upurile și întreprinderile în curs de extindere⁵⁵. Prin consolidarea parteneriatelor internaționale și prin crearea de căi de atragere a talentelor și a investițiilor internaționale, de exemplu prin intermediul inițiativei „Alegeți Europa pentru știință”⁵⁶, UE urmărește să își consolideze rolul de centru principal pentru inovare și antreprenoriat, stimulând dezvoltarea durabilă și competitivitatea la nivel mondial.

În 2025, Consiliul European pentru Inovare (CEI) a fost consiliat de comitetul CEI să elaboreze o strategie internațională pentru a stimula impactul său global și pentru a ajuta start-upurile și întreprinderile în curs de extindere europene să se extindă la nivel internațional. Recomandările au fost de a se concentra asupra a patru priorități principale: (1) promovarea activităților internaționale; (2) implicarea investitorilor și a întreprinderilor internaționale; (3) stabilirea unei autorități intelectuale în domeniu; și (4) atragerea de talente internaționale. Principalele obiective sunt de a ajuta beneficiarii CEI să se extindă la nivel mondial, menținându-și în același timp sediul central în Europa; de a atrage inovatori din domeniul tehnologiei avansate în Europa și de a coopera cu investitorii internaționali interesați de întreprinderile CEI.

În martie 2024, Comisia a adoptat două recomandări în sprijinul Recomandării Consiliului privind principiile directe pentru valorificarea cunoștințelor⁵⁷, și anume Codurile de bune practici privind activitatea de cocreare desfășurată de industrie împreună cu mediul

⁵⁴ <https://gardp.org/secure/>

⁵⁵ SWD(2025) 138 final.

⁵⁶ https://commission.europa.eu/topics/research-and-innovation/choose-europe_en

⁵⁷ Recomandarea (UE) 2022/2415 a Consiliului.

academic⁵⁸ și privind implicarea cetățenilor⁵⁹. Peste 150 de strategii și practici elaborate în UE și în afara acesteia sunt disponibile în registrul Platformei UE de valorificare a cunoștințelor, care este, de asemenea, relevant pentru partenerii internaționali⁶⁰.

5. MODULAREA COOPERĂRII CU ȚĂRILE ȘI REGIUNILE PRIORITARE

Evoluțiile geopolitice din ultimii ani au afectat cooperarea UE în domeniul C&I cu alte țări. În vecinătatea UE, dinamica a fost determinată de asocierea Regatului Unit și a Elveției, precum și a țărilor candidate la programul Orizont Europa. Participarea la programul Orizont Europa prin asociere a consolidat, de asemenea, relațiile UE în materie de C&I cu principalele economii industriale din străinătate. În sfârșit, s-a acordat o atenție sporită Africii, Americii Latine și zonei Caraibilor, precum și Asociației Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN), fiind dezvoltate inițiative regionale importante. În contextul bilateral, sunt abordate domenii specifice de interes pentru UE și țările partenere, de exemplu prin colaborarea constructivă cu China.

5.1. Integrarea cooperării în țările din vecinătatea UE

Regatul Unit (UK) a devenit țară asociată la programul Orizont Europa la 1 ianuarie 2024, transmițând un mesaj puternic privind menținerea intereselor comune cu UE. În 2024, Regatul Unit a avut rezultate deosebit de bune în cadrul cererilor de propuneri ale Consiliului European pentru Cercetare (CEC), fiind principalul beneficiar al granturilor pentru validarea conceptului anunțate în iulie 2024, unul dintre principalii beneficiari ai granturilor pentru cercetători independenți debutanți anunțate în septembrie 2024 și înregistrând o creștere de 56 % a granturilor de consolidare anunțate în decembrie 2024, comparativ cu anul precedent. Regatul Unit a fost, de asemenea, cel mai mare beneficiar al granturilor MSCA în 2024.

Participarea Elveției, un partener de lungă durată al UE în domeniul C&I și un participant activ în trecut în timpul asocierii sale la programele-cadru anterioare de C&I, a scăzut în primii ani ai programului Orizont Europa din cauza neasocierii. Odată cu intrarea în vigoare a asocierii sale la 1 ianuarie 2025, entitățile și cercetătorii elvețieni pot participa din nou la cererile de propuneri din cadrul programului.

Sistemele de C&I ale țărilor din Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS), Norvegia și Islanda sunt profund interconectate cu cele ale UE, la fel ca lanțurile valorice industriale și rețelele academice. Norvegia, în special, aduce o contribuție semnificativă la excelența programelor-cadru de C&I.

⁵⁸ Recomandarea (UE) 2024/774 a Comisiei.

⁵⁹ Recomandarea (UE) 2024/736 a Comisiei – Codurile de bune practici adoptate în 2024 urmează inițiativei referitoare la Codurile de bune practici adoptate în 2023 privind gestionarea activelor intelectuale și standardizarea.

⁶⁰ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/research-area/industrial-research-and-innovation/eu-valorisation-policy/knowledge-valorisation-platform_en

Participarea partenerilor din Balcanii de Vest la programele-cadru de C&I ale UE a crescut semnificativ și a atins cel mai înalt nivel în cadrul programului Orizont Europa. Eforturile în materie de C&I sunt intensificate în special prin intermediul Agendei de inovare pentru Balcanii de Vest⁶¹, al sprijinului acordat infrastructurilor de cercetare orientate spre tehnologie și al integrării în continuare a regiunii în Spațiul european de cercetare.

În țările Parteneriatului estic⁶², o monitorizare periodică a punerii în aplicare a celor cinci priorități în materie de C&I definite în documentul de lucru al serviciilor Comisiei⁶³ din 2021 a fost pusă în aplicare cu sprijinul UE. Mecanismul de sprijin al politicilor a oferit autorităților din Republica Moldova⁶⁴ și Ucraina⁶⁵ sprijin de specialitate pentru conceperea reformelor de politică în domeniul C&I. În pofida situației geopolitice și economice dificile din regiune, toate cele cinci țări au reușit să pună în aplicare reforme guvernamentale, să adopte și să lanseze punerea în aplicare a strategiilor științifice naționale și să își sporească participarea la programul Orizont Europa în comparație cu programul Orizont 2020.

Comisia s-a concentrat pe instituirea unor măsuri de sprijin specifice pentru Ucraina⁶⁶ și a facilitat participarea Ucrainei la cererile de propuneri din cadrul programului Orizont Europa și al Programului pentru cercetare și formare al Euratom. De exemplu, un program specific de burse MSCA4Ukraine sprijină cercetătorii strămutați din Ucraina, permițându-le să își continue activitățile de cercetare în UE. În conformitate cu *comunicatul* miniștrilor științei și tehnologiei din cadrul G7 din 2024, UE a instituit o coalitie internațională pentru cercetare, știință și inovare în Ucraina, împreună cu Ucraina, președinția italiană a G7 și UNESCO, pentru a valorifica potențialul C&I în redresarea și reconstrucția Ucrainei. Același obiectiv, aplicat redresării orientate spre climă în mediile urbane, este urmărit și de noua inițiativă SUN4Ukraine⁶⁷ a misiunii europene „Orașe inteligente și neutre din punctul de vedere al impactului asupra climei”.

În 2022, Uniunea pentru Mediterana (UpM) și UE au elaborat și adoptat foi de parcurs C&I privind sănătatea, schimbările climatice și energia din surse regenerabile la nivel ministerial, stabilind priorități pentru colaborare și dezvoltare economică. Inițiativa mediteraneeană, lansată în cadrul programului de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024 și continuată în 2025, contribuie la punerea în aplicare a acestor foi de parcurs și a intensificat cercetarea colaborativă dintre UE și regiunea mediteraneeană cu aproximativ 60 %⁶⁸.

⁶¹ <https://westernbalkans-fohub.eu/wp-content/uploads/2024/10/a-western-balkans-agenda-on-innovation-research-education-KI0221615ENN-1.pdf>

⁶² Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova și Ucraina.

⁶³ SWD(2021) 186 final.

⁶⁴ <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/statistics/policy-support-facility/psf-country/support-moldova-reforms-public-rd-sector>

⁶⁵ <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/statistics/policy-support-facility/psf-country/support-ukraine-research-infrastructures-policies>

⁶⁶ ERA4Ukraine (<https://euraxess.ec.europa.eu/ukraine>) oferă o imagine de ansamblu a tuturor acțiunilor UE și naționale, inclusiv MSCA4Ukraine, ofertele de locuri de muncă CEC și programul de burse JRC-EUI (Institutul Universitar European).

⁶⁷ <https://www.sun4ukraine.eu/>

⁶⁸ Programul de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024: 37 de teme, cu un buget total de 320 de milioane EUR.

Parteneriatul în domeniul cercetării și inovării în zona mediteraneeană (PRIMA)⁶⁹ contribuie, de asemenea, la aceste eforturi în domeniile agriculturii și apei, fiind prelungit în aprilie 2024 pentru încă trei ani (2025-2027). Fiind noua inițiativă emblematică a UE de consolidare a cooperării cu partenerii sudici, Pactul pentru Mediterana, adoptat în octombrie 2025⁷⁰, reprezintă o oportunitate de a redefini colaborarea științifică prin instituirea unor centre comune de C&I mediteraneene, prin promovarea mobilității cercetătorilor, prin sprijinirea creării unui centru de diplomatie științifică și prin promovarea acțiunilor în domeniul economiei albastre. Aceasta a urmat adoptării, în mai 2025, a Comunicării comune privind Abordarea strategică a Uniunii Europene pentru regiunea Mării Negre⁷¹.

5.2. Consolidarea cooperării cu țările industrializate din afara UE și cu economiile emergente

Până în ianuarie 2025, relațiile în domeniul C&I cu Statele Unite au evoluat pozitiv odată cu intensificarea cooperării într-o gamă variată de domenii, reînnoirea cu succes a Acordului UE-SUA privind știința și tehnologia, semnarea unei declarații comune care stabilește o agendă cuprinzătoare de cooperare în domeniul C&I și participarea puternică a entităților din SUA la programul Orizont Europa. Schimbarea poziției noii administrații americane în materie de politică științifică, care a redus prioritatea cheltuielilor pentru cercetare în domenii prioritare pentru UE, precum clima, mediul, energia curată sau bolile infecțioase, și a presupus retragerea din mai multe inițiative multilaterale de C&I, a pus la încercare dialogul și cooperarea transatlantică în domeniul C&I. În vederea protejării intereselor UE, au fost elaborate acțiuni în cadrul programului Orizont Europa pentru a consolida sprijinul UE pentru platformele de cooperare multilaterală, în special în domeniul observării oceanelor, al climei și al suveranității datelor. În ceea ce privește seturile de date, acțiunile includ i) dezvoltarea unor cadre de suveranitate a datelor, ii) punerea în aplicare a unei gestionări solide a riscurilor pentru accesul la date critice și iii) mobilizarea finanțării naționale pentru a sprijini accesul la servicii digitale cu costuri mari. Întrucât SUA rămâne un partener natural al UE în domeniul C&I, UE depune eforturi pentru a menține deschise canalele de comunicare cu interlocutorii federali din domeniul C&I din SUA, în vederea reevaluării priorităților comune și a relansării unei cooperări dinamice.

În ceea ce privește China, se constată în continuare o lipsă de progrese în discuțiile privind foaia de parcurs comună pentru viitorul cooperării UE-China în domeniul științei, tehnologiei și inovării, în special în ceea ce privește condițiile-cadru legate de inovare⁷², deși în ceea ce privește condițiile-cadru pentru cooperarea în domeniul cercetării s-au înregistrat progrese considerabile⁷³. Cooperarea UE-China în domeniul C&I s-a axat pe două inițiative emblematică în materie de cercetare privind alimentele, agricultura și biosoluțiile (FAB) și privind schimbările climatice și biodiversitatea (CCB), în cazul cărora colaborarea este

⁶⁹ <https://prima-med.org/>

⁷⁰ JOIN(2025) 26 final.

⁷¹ JOIN(2025) 135 final.

⁷² Printre acestea se numără drepturile de proprietate intelectuală, cercetarea prenatală, evaluarea conformității și standardizarea, accesul la achizițiile publice, cadrele de reglementare echitabile și transparente.

⁷³ Printre acestea se numără știința deschisă, etica și integritatea în cercetare, mobilitatea cercetătorilor și egalitatea de gen în domeniul C&I.

reciproc avantajoasă⁷⁴. Cu toate acestea, având în vedere cele de mai sus și preocupările semnificative legate de utilizarea proprietății intelectuale generate în cadrul programului Orizont Europa, entitățile chineze nu mai pot participa la niciuna dintre activitățile de inovare ale programului⁷⁵. Comisia și-a consolidat eforturile de coordonare cu statele membre pentru a alinia abordările prin intermediul Rețelei de cunoștințe a UE în domeniul C&I privind China (EU-KNoC) și a investit peste 13 milioane EUR în extinderea cunoștințelor despre China contemporană în domenii precum politica, societatea, economia și comerțul, știința și tehnologia și clima.

Având în vedere capacitatea sa foarte puternică în domeniul științei, tehnologiei și inovării, asocierea Republicii Coreea la programul Orizont Europa în 2025 a deblocat o multitudine de posibilități pentru o cooperare mai amplă și mai sistematică între UE și Coreea în materie de C&I în domenii precum tehnologiile digitale, nanotehnologiile sau navigația prin satelit, precum și energia curată, clima, cercetarea oceanică și de mediu și sănătatea. Același lucru este așteptat și în ceea ce privește Japonia, în urma încheierii cu succes a negocierilor privind participarea sa la programele Uniunii și asocierea sa la programul Orizont Europa, pe lângă cooperarea în curs privind materialele avansate. Asocierea Noii Zeelande la programul Orizont Europa, la rândul său, a generat un număr aproape triplu de granturi semnate din 2022 până în 2024.

La 3 iulie 2024, a fost semnat acordul de asociere a Canadei la pilonul II al programului Orizont Europa, oferind cercetătorilor și organizațiilor canadiene posibilitatea de a participa la această parte a programului în condiții de egalitate cu omologii lor din UE. Ca urmare a acestui fapt, Canada a înregistrat deja peste 100 de participări la proiecte Orizont Europa. Se preconizează că această cifră va crește considerabil, deoarece multe propuneri de proiecte cu participarea Canadei sunt în curs de evaluare sau se află în faza de pregătire a acordului de grant.

Cooperarea cu India s-a intensificat de la lansarea Consiliului UE-India pentru comerț și tehnologie (CCT)⁷⁶, axat pe tehnologiile energetice digitale, verzi și curate. În cadrul celei de a doua reuniuni ministeriale a CCT de la New Delhi din februarie 2025 s-a convenit asupra continuării cooperării tehnologice cu investiții financiare comune în cercetarea colaborativă privind poluarea marină, transformarea deșeurilor în hidrogen din surse regenerabile și tehnologii de reciclare a bateriilor pentru vehiculele electrice. În plus, se va pune un accent mai mare pe facilitarea colaborării între start-upurile din India și din UE. Comunicarea comună privind o nouă Agendă strategică UE-India identifică tehnologia și inovarea ca fiind un pilon central al viitoarei cooperări UE-India⁷⁷. În plus, acordul bilateral de cooperare științifică și tehnologică UE-India a fost reînnoit, fiind valabil până în 2030.

Relațiile cu Brazilia sunt deosebit de solide în domeniul tehnologiilor tranziției verzi, cum ar fi biorafinăriile integrate și tehnologiile de energie solară, precum și în domeniul

⁷⁴ Programul de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024 a inclus șapte acțiuni cu un buget total de 86 de milioane EUR, cofinanțate de UE și China.

⁷⁵ Acțiunile de inovare sunt acțiuni cu un nivel înalt de dezvoltare tehnologică și o mai mare apropiere de piață.

⁷⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/ip_23_596

⁷⁷ JOIN(2025) 50 final.

biodiversității, al cercetării marine, al abordărilor ecosistemice/bazate pe natură ale orașelor sustenabile, al sustenabilității și al sănătății. Comisia a contribuit la agenda președinției braziliene a G20, ajutând la asigurarea adoptării Strategiei G20 de promovare a cooperării deschise în materie de inovare, a recomandărilor G20 privind diversitatea, echitatea, incluziunea și accesibilitatea în știință, tehnologie și inovare și a celor 10 principii directoare ale Inițiativei globale privind bioeconomia.

Relația consolidată dintre UE și Africa de Sud se reflectă în rezultatele summitului din 2025 și în lansarea primului Parteneriat pentru comerț și investiții curate, precum și în participarea remarcabilă a Africii de Sud la programul Orizont Europa, aceasta fiind prima dintre țările africane, atât în ceea ce privește volumul granturilor, cât și numărul de proiecte. Africa de Sud joacă un rol principal în punerea în aplicare a Agendei de inovare UA-UE prin cofinanțarea mai multor inițiative de cooperare în domeniul C&I, cum ar fi Parteneriatul comun pe termen lung UA-UE pentru cercetare și inovare în domeniul energiei sustenabile (LEAP-SE). UE a colaborat foarte strâns cu președinția sud-africană a G20 în 2025, sprijinind adoptarea recomandărilor G20 privind implicarea științifică.

5.3. Aprofundarea parteneriatelor UE cu Africa, America Latină și zona Caraibilor și Asia de Sud-Est

Comisia și-a îndeplinit angajamentul de a spori sprijinul pentru cooperarea în domeniul C&I cu Africa, prin elaborarea și adoptarea, în 2023, a Agendei de inovare comune UA-UE, împreună cu Comisia Uniunii Africane și cu statele membre. Agenda de inovare UA-UE stabilește un nou cadru pentru adoptarea rezultatelor cercetării axate pe sănătatea publică și pe tranziția verde și digitală, pentru a sprijini crearea de locuri de muncă și creșterea economică prin schimbul de tehnologie și de expertiză⁷⁸. Inițiativele africane din cadrul programului Orizont Europa au stimulat colaborarea dintre cercetătorii din ambele regiuni cu o medie anuală de 40 %⁷⁹. Parteneriatul UA-UE în domeniul C&I privind securitatea alimentară și nutrițională și agricultura sustenabilă reunește peste 70 de finanțatori ai cercetării din Africa și Europa. În cadrul pachetului de investiții Global Gateway Africa-Europa, „Programul de parteneriat spațial Africa-UE” este sprijinit de o investiție în valoare de 100 de milioane EUR, axată pe dezvoltarea de servicii spațiale care promovează în special adoptarea programului Copernicus pentru îmbunătățirea sistemelor de alertă timpurie pentru cunoștințe privind condițiile meteorologice periculoase și schimbările climatice, consolidând colaborarea instituțională dintre UE și Africa și sprijinind capacitățile industriei spațiale. Programul „Centre regionale de excelență (CER) privind tranziția verde” este un program în valoare de 80 de milioane EUR menit să sprijine generarea și gestionarea cunoștințelor printr-o mai bună producție, accesare și partajare a datelor. Pornind de la faza-pilot a programului Inițiativa africană de cercetare pentru excelența științifică (ARISE) pus în aplicare de Academia Africană de Științe, a fost anunțat un sprijin similar în valoare de 25 de milioane EUR pentru o a doua etapă, care a atras angajamente suplimentare din partea statelor membre

⁷⁸ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/system/files/2023-07/ec_rtd_au-eu-innovation-agenda-final-version.pdf

⁷⁹ Programul de lucru Orizont Europa pentru perioada 2023-2024: 30 de teme, cu un buget total de 300 de milioane EUR.

ale UA. Cu ocazia celei de a 15-a aniversări a dialogului politic la nivel înalt UA-UE privind știința, tehnologia și inovarea, în octombrie 2025 au fost organizate o serie de evenimente, inclusiv un atelier privind IA în știință în cadrul colaborărilor Africa-Europa, dialogul UA-UE privind diplomația științifică, un târg de inovare organizat în parteneriat cu Uniunea pentru Mediterana și reuniunea la nivel de înalți funcționari UA-UE în domeniul C&I.

Cooperarea cu Comunitatea Statelor Latinoamericane și Caraibiene (CELAC) a căpătat un nou impuls odată cu prima reuniune ministerială UE-CELAC privind C&I, care a avut loc la Bruxelles în septembrie 2025. În cadrul acestei reuniuni, miniștrii UE și CELAC au aprobat o declarație ministerială și o nouă agendă pentru cooperarea UE-CELAC în domeniul C&I, instituind trei grupuri de lucru în domeniile i) sănătății, ii) schimbărilor climatice, sustenabilității mediului și tranziției energetice și iii) IA în domeniul științific, completând Grupul de lucru existent privind infrastructura de cercetare. Fiecare grup va elabora foi de parcurs operaționale care definesc prioritățile, activitățile și rezultatele preconizate pentru cooperarea biregională în domeniul prioritar în cauză. Inițiativa UE-ALC privind cooperarea în materie de inovare a fost lansată în octombrie 2023 pentru a crea și a operaționaliza o rețea de incubatoare și acceleratoare de start-upuri existente și pentru a structura prezența în materie de inovare a statelor membre ale UE în regiunea ALC. În regiunea Caraibilor, în cadrul Agendei de investiții „Global Gateway” (GGIA), a fost lansată o acțiune privind Sargassumul, conferind cooperării pentru dezvoltare a UE o dimensiune C&I.

Competitivitatea și securitatea UE sunt strâns legate de Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (ASEAN), ceea ce impune UE să își consolideze cooperarea în domeniul C&I cu regiunea. Cooperarea se axează pe tehnologiile verzi, transformarea digitală, inovațiile din domeniul asistenței medicale și schimbul de experiență în ceea ce privește integrarea regională (infrastructurile de cercetare, mobilitatea talentelor, transferul de tehnologie). Dialogul ASEAN-UE privind știința, tehnologia și inovarea a identificat noi domenii de colaborare: inovare/start-upuri, diplomație științifică și egalitate de gen în C&I.

6. CONCLUZII

De la adoptarea, în 2021, a Abordării globale a cercetării și a inovării, au avut loc evoluții externe neprevăzute majore, cum ar fi războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, escaladarea conflictului din Orientul Mijlociu, schimbările fundamentale în politicile SUA privind știința, schimbările climatice, mediul sau sănătatea, precum și schimbări radicale în aplicarea tehnologiilor revoluționare, cum ar fi IA. Aceste evoluții afectează profund peisajul global al C&I și impun ca UE să devină mult mai asertivă în apărarea intereselor sale politice și economice și în promovarea valorilor sale la nivel mondial. Rolul de reper pentru libertatea academică și libertatea cercetării științifice și egalitatea de gen este esențial pentru ambiția UE de a atrage cele mai bune talente științifice, cu sprijin din partea inițiativei „Alegeți Europa pentru știință”.

UE a răspuns acestor provocări, de exemplu prin adoptarea Recomandării Consiliului privind consolidarea securității cercetării, dezvoltarea unui cadru european pentru diplomația științifică, instituirea dialogului multilateral privind principiile și valorile în cooperarea

internațională în domeniul C&I și asocierea principalilor parteneri mondiali la programul Orizont Europa, creând în același timp condiții de concurență echitabile și reciprocitate, în special cu China. Menținându-și angajamentul față de Pactul verde european, prioritățile UE s-au orientat către tranziția curată și consolidarea competitivității UE, cu accent, de asemenea, pe apărare și pe dubla utilizare.

Plasarea C&I în centrul competitivității UE înseamnă, de asemenea, plasarea acesteia în centrul acțiunii externe a UE. UE trebuie să dea dovadă că este un lider exemplar în utilizarea C&I pentru promovarea păcii și a multilateralismului și pentru atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU pentru 2030, inclusiv prin combaterea schimbărilor climatice și a pierderii biodiversității. În acest nou context, principiile deschiderii și securității stabilite în abordarea globală a cercetării și a inovării rămân valabile. În unele domenii sunt necesare evoluții și ajustări suplimentare. Printre acestea se numără domenii legate de asigurarea unor condiții de concurență echitabile și a reciprocității în cooperarea internațională în domeniul C&I, ținând seama de priorități tematice precum competitivitatea și un accent mai puternic pe start-upuri și pe întreprinderile în curs de extindere, precum și de schimbarea priorităților geografice. Acest lucru este esențial pentru a asigura că UE își apără interesele și rămâne în avangarda C&I, fiind în același timp un partener de încredere pe care restul lumii se poate baza.